

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Băndăna, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de vâstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Însoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceațarul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Timișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
VASILE VLAICU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Din viața economică a anului 1916.

Viața economică a anului trecut — ca în general a tuturor anilor de războiu de până acum — este foarte complicată. Lumea economică, preocupată pe de o parte de acțiuni și planuri pentru viitor, pe de altă parte de necesitățile vieții noastre interne, a dezvoltat o activitate bogată, intensivă în toate direcțiunile. A ne face seamă cu această activitate, a o examina din toate punctele de vedere și a o fixa în amănunte, este de sigur o problemă destul de dificilă, care nu poate fi rezolvită în cadrele unui articol de revistă. Tocmai de aceea, ținem să spunem, că la acest loc și de astădată ne vom mărgini a fixa momentele mai caracteristice și mai importante din viața economică a anului trecut.

* * *

Unul dintre cele mai însemnate impulsuri ale activității economice din patria noastră, în anul încheiat, l-au dat *preocupările și planurile pentru acțiuni economice și financiare din viitor*, acțiuni ce se presupune că vor urma ori vor trebui puse la cale după încheierea războiului mondial. Astfel, de sigur, în vederea acestor preocupări și planuri, s'a dat ființă în anul trecut, cu puternicul concurs al capitalului german, la două întreprinderi de cea mai mare importanță pentru viitorul economic al patriei

noastre. Una din aceste două întreprinderi este *Societatea pentru exploatarea gazului metan*, înființată de «Deutsche Bank» din Berlin, la acțiunea căreia s'au atașat aproape toate băncile mari ale monarhiei noastre. A doua întreprindere este *Fabrica de gunoi artificial* din Dicsőszentmárton, înființată de aceleași cercuri financiare. Aceste două mari întreprinderi sunt menite să aibă un rol decizător în dezvoltarea din viitor a industriei și comerțului din patria noastră și în special din Ardeal. Paralel cu aceste întreprinderi nouă, trebuesc semnalate o mulțime de consorții financiare mari, cari au luat în întreprindere însemnate exploatări de păduri și lucrări montanistice.

Tot în vederea planurilor pentru viitor s'a înființat *Centrala institutelor financiare din Budapesta*, și anume cu scop de a realiza pe cale autonomă și prin inițiativă particulară toate acele reforme pe teren financiar, cari s'au reclamat în deceniile din urmă. În sfârșit tot în vederea activității și planurilor pentru viitor, trebuie să socotim și *acțiunile inițiate pe de o parte în scopul repartizării proprietăților mari de pământ prin colonizări, pe de altă parte în scopul lucrării mai intensive și mai raționale a pământului*. Astfel, în scopul repartizării proprietăților mai mari și a colonizărilor, avem de semnalat acțiunea compatrioților noștri Sași, care, cum se știe, constă în aceea, că au pre-

făcut institutul de bancă: «Siebenbürgische Vereinsbank» într'un institut cu menițiune de a procura proprietăți de pământ, de a le repartiza între compatrioții lor, respective între coloniști. În ajutorul acestei acțiuni au stat cele două bănci mari săsești din Sibiu «Sparkassa» și «Bodenkredit», cum și celelalte bănci săsești din Ardeal. Acestea au urcat capitalul de acțiuni al susnumitului institut dela 1.000,000 cor. la 4 milioane și au contribuit cu însemnate stocuri de efecte să-și formeze fondul de garanție pentru emisiunea scrisurilor fonciare libere de dare. Pe lângă acțiunea compatrioților noștri Sași, trebuie să înregistrăm și acțiunea băncii altruiste din Budapesta, care și-a pus de scop salvarea proprietăților mijlocii din patria noastră fie prin cumpărarea lor, fie prin acordarea de împrumuturi corăspunzătoare, proprietarilor ajunși în suferință.

Pentru exploatarea sistematică și rațională a pământului și pentru potențarea producției agricole, s'a pornit, cum se știe, o însemnată acțiune în patria noastră atât prin discuțiuni teoretice, cât și prin înfăptuiri practice. Între acestea din urmă avem de însemnat acțiunea băncilor mari din Budapesta, în scop de a lua în arândă proprietățile mari de pământ și a le exploata ele cu mult mai intensiv ca până acum. Numitele bănci, nu numai că vor să întreprindă această acțiune direct în contul lor propriu, ci au înființat și o mare societate pe acțiuni (A Magyar Föld) cu capitaluri însemnate și în jurul căreia au concentrat pe cei mai capabili specialiști pe acest teren.

În sfârșit tot în vederea acțiunilor și planurilor din viitor s'a pus în discuție și se caută mijloace practice pentru *înființarea Uniunii economice a puterilor centrale*, la care ar avea să aparțină și credincioasele state aliate Bulgaria și Turcia.

Iată câteva specimene din acțiunile pornite în vederea activității economice din viitor. Afară de acestea, vor mai fi și altele, cari încă nu au ieșit în publicitate. Toate însă dovedesc, că lumea noastră economică se pregătește cu toată seriozitatea pentru preîntâmpinarea marilor schimbări, ce vor urma pe terenul economic și financiar după încheierea războiului mondial.

* * *

Necesitățile interne deasemenea au determinat o mulțime de acțiuni economice. Măsurile luate de guvern în primii ani de război, în scopul repartizării producției și pentru întâmpinarea greutăților, la cari am ajuns prin sistarea legăturilor comerciale internaționale, s'au dovedit de practice și folositoare. Astfel, după modelul lor și ca o continuare a acestora, guvernul a continuat cu noue dispozițiuni de această natură. Între acestea amintim în primul loc *înființarea Oficiului pentru alimentarea publică*, care prin centralizări și recvirări este chemat să asigure condițiunile de existență ale populației. Aici ar fi să înșirăm și centralele înființate pentru singuraticile articole de consum și producțiune, centrale, cari în mare parte sunt cunoscute publicului nostru cetitor. Ajunge să amintim la acest loc, că măsurile luate în scopul asigurării producției, circulației și consumațiunii publice, se afirmă din zi în zi tot mai mult.

Pe terenul financiar avem de semnalat aceeași abundență de bani, ca și în trecut, abundență, a cărei cauze și efecte le-am arătat în mai multe rânduri în coloanele revistei noastre. Situațiunea financiară a patriei noastre a fost mult favorizată de măsurile luate de banca noastră de emisiune, care în anul 1916 și-a serbat jubileul de 100 de ani ai existenței sale, și de diferite alte măsuri luate de guvernul patriei noastre în scopul susținerii valutei noastre. Astfel la începutul anului trecut s'a pus bază *Centralei pentru devize*, care la 24 Februarie 1916 și-a început activitatea, și care a făcut și face însemnate servicii.

În decursul anului trecut s'au emis cu succes 2 împrumuturi de război, cari ambele au dat un rezultat general de peste 4 miliarde de cor., o dovadă strălucită a jertfelor, de cari sunt capabile popoarele patriei noastre.

Natural, că stările excepționale, prin cari am trecut și cu deosebire împrumuturile de război, au impus noue sarcini și îndatoriri asupra erarului. Pentru a le putea întâmpina guvernul patriei noastre s'a văzut îndemnat a urca, cum s'a făcut aceasta în toate statele beligerante, sarcinile publice printr'o serie întregă de *impozite noue*, impozite, cu cari ne-am ocupat pe larg în coloanele acestei reviste, și cari deci sunt bine cunoscute publicului nostru.

Trecând acum la băncile noastre românești, observăm, că ele și-au continuat activitatea lor regulată până la sfârșitul lui August, anul trecut, când, cum se știe, a intervenit condamnabila invaziune a statului vecin român. Astfel multe din instituttele noastre au trebuit să se refugieze și să-și caute adăpost în alte ținuturi ale țării. Cu toate acestea sperăm, că rezultatele activității lor, vor fi normale și astfel nu vor semnală pagube nici pentru ele, nici pentru acționarii lor. Incolo băncile românești și-au făcut datorințele față de patrie, cliențelă și față de publicul românesc cu același interes, ca în trecut. Intre jertfele aduse de ele nu putem lăsa neamintite considerabilele lor contribuiri pe seama orfelinatelor românești, contribuiri, cari ajung cifra de aproape cor. 100,000.—. Nu mai puțin și-au îndeplinit băncile noastre și obligămintele lor luate față de Școala Comercială din Brașov, achitându-și regulat cotizațiile, la cari s'au angajat. Centrala băncilor noastre, «Solidaritatea», încă și-a continuat activitatea după împrejurări, în mod mulțumitor. Asupra acestei din urmă am publicat rapoarte și dări de seamă, cari învederează în deajuns rezultatele obținute.

Literatura noastră economică în anul trecut a stagnat aproape de tot. «Revista Economică» a fost singurul organ de specialitate, ce a apărut, iar «Anuarul băncilor», singura lucrare cu privire la activitatea noastră economică. Pe lângă aceste publicațiuni a mai apărut *Sistemul de stenografie românească*, datorit actualului redactor al «Revistei Economice», D-lui Vasile Vlaicu. Aceasta lucrare, care s'a tipărit în «Biblioteca băncilor române» e menită să facă cele mai bune servicii tinerimii, care se dedică comerțului și întreprinderilor de tot felul, știut fiind, că în ziua de azi în ori ce birou stenografia este o recerință tot așa de însemnată, ca întrebuințarea mașinei de scris.

Acestea ar fi în liniamente generale momentele mai însemnate din viața economică a anului trecut, pe care l-am încheiat în condițiuni destul de grele. Să sperăm însă, că ceea ce nu s'a putut face, din cauza împrejurărilor, prin cari am trecut, se va face și completă în viitor, după restabilirea păcii.

Impozitul asupra câștigurilor din război.

Circularul Nr. 145,000/1916 al ministrului de finanțe, circular apărut în monitorul oficial din 1 Februarie, conține dispozițiuni privitoare la executarea legii despre impozitul asupra câștigurilor din război.

La timpul său revista noastră s'a ocupat de chestia aceasta, pe când legea eră în stadiu de proiect.

Cu ocaziunea aceasta extragem pentru orientarea celor interesați, următoarele momente mai importante din dispozițiunile de executare a legii.

Contribuabili sunt persoanele private și juridice, legea însă nu privește nici societățile pe acții nici reuniunile.

Baza de dare este acel *plus de venite*, pe care contribuabilul l-a avut în anii 1914, 1915 și 1916, peste venitul anului 1913 (an de pace) resp. peste media venitului normal din anii 1911, 1912 și 1913, sau dacă aceștia vor fi fost pentru contribuabil ani anormali, plusul de venite se va compara la dorință cu cel mai de aproape din anii normali premergători.

Anul, în care venitul total a fost sub 13,000 cor., nu cade sub calcul de dare.

Dacă persoana obligată la dare a murit în decursul anilor de război, darea o vor plăti moștenitorii.

Plusul de venite se stabilește și se supune la dare separat, pentru fiecare an în parte.

În cazuri de reclamațiune, datele favorabile contribuabilului trebuiesc procurate de acesta, când însă se reclamă avantajile erarului, atunci se cere și se ordonează revizia cărților de afaceri resp. a însemnărilor privitoare la intrate și eșite, și la inventar.

Contribuabilii, cari poartă cărți de afaceri în regulă, pot face detrageri pentru amortizări și pentru dotarea rezervelor, în vederea scăderilor de valoare și a perderilor extraordinare, precum și în vederea investițiunilor necesare în interesul afacerilor din anii de război.

Dacă câștigul anului 1913 (sau media venitului normal) a fost mai mic de cor. 10,000.—, atunci la stabilirea plusului în anii

de război, acela se va considera în sumă de cor. 10,000.

Dacă însă în 1913 au contribuit singuratic ramuri de afaceri cu fragmente de timp, atunci numai venitul fragmentar se va subtrage. D. es.

Cineva a avut în anul 1914 următoarele venituri:

a) din economia de câmp pe anul întreg	Cor. 10,000.—
b) din afacere pe anul întreg)	„ 15,000.—
Venitul total	Cor. 25,000.—

În anul 1913 a avut însă:

a) Din economie (pe anul întreg)	Cor. 6,000.—
b) Din afacerea începută în Mai	„ 8,000.—
Venitul total	Cor. 14,000.—

Câștigul din război va fi deci pentru anul 1914 considerat cu 11,000 Cor.

Venitele membrilor familiei în gospodărie comună au să se alăture la venitul capului de familie.

Plusurile provenite din remunerațiuni de servicii și pensii cad sub obligament de dare, numai dacă trec peste 30,000 Cor. anual, sau dacă respectivul în anii de pace a beneficiat de 30,000 Cor. anual și dacă plusul în anii de război trece peste 4,000 Cor.

Dacă contribuabilul dovedește, că plusul de venit din anul (resp. anii) de război provine din restanțele anilor de pace, astfel de venit *nu cade sub obligament de dare*.

Dacă contribuabilul dovedește în mod demn de credință, că plusul de venit sau baza plusului de venit a provenit exclusiv din activitatea sa personală în mod independent de relațiunile economice ale împrejurărilor de război, atunci *a treia parte din astfel de plus de venit este liberă de dare*.

La calcularea dării se aplică simultan toate gradațiunile deodată (dare progresivă).

Anume cheile sunt următoarele:

După primele	10,000	Cor.	cheia	e	5%	dare
„ următ.	10,000	„	„	„	10%	„
„	20,000	„	„	„	15%	„
„	20,000	„	„	„	20%	„
„	20,000	„	„	„	25%	„
„	20,000	„	„	„	30%	„
„	200,000	„	„	„	35%	„
„	200,000	„	„	„	40%	„
peste	500,000	„	„	„	50%	„

Ca exemplu se aduce cazul, când cineva este obligat să plătească dare după un câștig

de război de cor. 634,450. La calcul se vor aplica deodată următoarele 9 chei:

După primele	10,000	Cor.	5%	Cor.	500.—	dare
„ următ.	10,000	„	10%	„	1,000.—	„
„	20,000	„	15%	„	3,000.—	„
„	20,000	„	20%	„	4,000.—	„
„	20,000	„	25%	„	5,000.—	„
„	20,000	„	30%	„	6,000.—	„
„	200,000	„	35%	„	70,000.—	„
„	200,000	„	40%	„	80,000.—	„
după rest. de	134,450	„	45%	„	60,502.50	„

După tot. de 634,450 darea tot. este Cor. 230,002.50

Pentru câștiguri de peste 10,000 cor., după cum se vede, calculul este cam greoi. Se dă însă o formulă practică, pe baza căreia darea se poate calcula și într'un condei. Totalul câștigului este de divizat cu 100, apoi cuoțientul acesta trebuie multiplicat cu numărul corăspunzător *a* și din productul format se va subtrage corăspunzătorul *b*. Restul este darea însăși. Numerii auxiliari *a* și *b* sunt următorii:

Dela	Cor.	până la	Cor.	<i>a</i>	<i>b</i>	Cor.
10,000.—	Cor.	20,000.—	Cor.	10	500.—	Cor.
20,000.—	„	40,000.—	„	15	1,500.—	„
40,000.—	„	60,000.—	„	20	3,500.—	„
60,000.—	„	80,000.—	„	25	6,500.—	„
80,000.—	„	100,000.—	„	30	10,500.—	„
100,000.—	„	300,000.—	„	35	15,500.—	„
300,000.—	„	500,000.—	„	40	30,500.—	„
500,000.—	„	în sus	„	45	55,500.—	„

În cazul concret al exemplului de mai sus am avea pe baza formulei arătate:

$$634,450 : 100 = 6,344.50$$

$$6,344.50 \times 45 = 285,502.50$$

$$285,502.50 - 55,500 = 230,002.50 \text{ K dare,}$$

resultat, care trebuie să consune cu cel de mai înainte. Avantagiul constă în cruțarea unei greutăți la calculare, căci am făcut, așa zicând, numai o multiplicațiune și o subtracțiune, pe când dincolo aveam 9 multiplicări, 2 aditțiuni și o subtracțiune.

Comercianții și industriașii au favorul de a-și detașa din venituri o rezervă liberă de dare, în măsură să-și poată reîntregi stocul inventarial la starea de dinainte de război.

Impozitul asupra câștigurilor din război trebuie plătit în 2 rate egale, dintre cari una e scadentă în curs de 30 zile dela primirea avizului referitor la aruncul de dare stabilit de autoritățile în gradul prim, iar a doua rată e scadentă în ultima zi din luna a șasea după primirea avizului.

W.

Probleme economice-financiare pentru prezent și viitor.

În ziarul «Világ» cetim următorul program bogat de muncă pe terenul economiei politice, program desfășurat în cadrele unui interesant articol: «*Despre un bun ministru de finanțe*», articol semnat de Dr. Pályi Ede (vezi «Világ» 4 Februarie 1917).

Seria problemelor acestora ar fi:

1. Economia de aprovizionare pentru mulți ani înainte;
 2. Întreținerea invalizilor, văduvelor și orfanilor;
 3. Desdăunarea generală;
 4. Ajutorarea existențelor ruinate;
 5. Amortizarea împrumuturilor de războiu;
 6. Reducerea gradată a scumpetei;
 7. Desvoltarea spiritului de cruțare;
 8. Intemeierea politicii de impozite pe supra-producție;
 9. Stabilirea graniței de îmbogățire;
 10. Protecția autorităților pentru producție și supraproducție;
 11. Exploatarea forței de producție a solului;
 12. Instrucție economică prin scrieri, învățători ambulanti, experimentațiuni, administrații de model;
 13. Organizarea creditului pentru economi, nu numai pentru cei mari, ci și pentru cei mici, și pentru arendași;
 14. Insoțiri pentru îmbunătățirea terenului și pentru canalizări;
 15. Reuniuni de electricitate, de mașini și de pluguri cu aburi;
 16. Centrale pentru producția de plante de semințe;
 17. Reuniuni pentru herghelii de cai;
 18. Reuniuni de pășunit, de prăsirea galițelor și de procurarea produselor brute;
 19. Magazine de cereale;
 20. Căi ferate pentru agricultură;
 21. Cultivarea terenului neproductiv;
 22. Valorizarea chimiei în agricultură;
 23. Fabricarea de conserve;
 24. Protejarea industriei, pentru care avem materii prime în patrie;
 25. Vămi mari pentru export, vămi mici pentru import;
 26. Împrumuturi în străinătate, ale cărui interese să se plătească în produse proprii;
 27. Delăturarea scumpetei din patrie prin supra-producție;
 28. Delăturarea scumpetei printr'un sistem vamal rațional.
- Va recunoaște ori cine, că programul acesta este destul de bogat, deși nu poate avea pretenția să fie complet. Se vor găsi și alte probleme de im-

portanță mai mică și mai mare, între cari ar putea figura și creșterea populației.

Dintre chestiunile înșirate mai sus cea mai importantă se pare a fi; chestiunea *supraproducției economice și industriale*, după sfârșitul războiului. Se accentuează în multe părți, că dela potențarea producției proprii pe toate terenurile va depinde rezolvarea tuturor problemelor financiare și economice, cari au ajuns în fine în rândul preocupărilor de căpetenie ale tuturor bărbaților chemați la conducere. Încetul cu încetul se retrag pe planul al doilea și al treilea chestiunile politice, sociale, culturale și altele. Față de acestea, înainte de război chestiunile economice erau considerate numai de importante, ori de folositoare. Astăzi și mâne însă ele se fac indispensabile.

ASIGURĂRI.

Urcarea premiilor la asigurările de foc. Am amintit în Nr. 1/1917 al revistei, ca un moment destul de important faptul, că în decursul războiului premiile de asigurare nu s'au urcat. Acest ram al economiei naționale se manifestează în cele mai grele împrejurări economice, în lumina clară a naturii sale de: *conservator al bunurilor economice*.

Considerațiunea păstrată în ori-ce împrejurări neschimbată față de anumite contracte comerciale, în decursul războiului credem, că abia s'a mai manifestat așa în alți rami ai economiei. Căci de fapt, așa numita: «*sfînțenia contractelor*», accentuată de marii economiști, în decursul războiului în multe părți a putut suferi știrbire. În ramul asigurărilor însă nu. Scumpetea generală, impozitele urcate, salarizările și speșele urcate, speșele de călătorie, de postă, de hârtie, de tipar, propriile daune provenite din distrugerea în multe părți a rețelei de organizație prin războiul însuși, apoi însași urcarea riscului în urma părăsirii edificiilor, de multeori în voia sortii, economii rămase fără conducere pricepătoare, în fine scăderea crescândă a numărului asiguraților regulați, toate acestea n'au îndemnat încă societățile de asigurare din patrie să-și urce tarifele. Ei bine, pentru-ce?

Răspunsul se află la început: e natura conservatoare de valori a asigurărilor și considerația contractelor.

Ceeace se svonește despre ucarea premiilor de asigurare, se reduce simplu la o rectificare a tarifelor pentru riscurile civile, rectificare, ale cărei lucrări pregătitoare pe baze de statistică se urmează dela anul 1911 încoace și dacă nu s'a terminat încă, vina o poartă în mare parte războiul. Natural, că la timpul său, când se va termina lucrarea, vor fi ținuturi și împrejurări de risc aflate demne de urcat, vor fi însă de altă parte regiuni și categorii de riscuri demne de redus.

Dela această lucrare însă până la scumpirea asigurărilor este o distanță destul de mare. Se poate spune deci, că războiul a dat numai ocazie potrivită ramului de asigurare să treacă prin proba de foc, prin care după război se vor curăți în multe părți părerile greșite de dinainte de război, în materie de asigurare.

*

Alte societăți. «*Equitable*» comunică celor interesați, cu datul de 19 Ianuarie, că licvidează afacerile din Ungaria.

După-ce știm, că între clienți se află mai mulți compatrioți, atragem și noi atențiunea celor interesați, să se îngrijească bine de apărarea propriilor interese.

«*Victoria*» din Berlin, după-cum cetim într'o revistă de specialitate, a doua oară urcă premiile asigurărilor de viață în decursul războiului.

Al treilea moratoriu pentru părțile ardelene.

A treia ordonanță a guvernului emisă sub Nr. 418/1917 M. E. dispune o amânare până la 31 Martie 1917 pentru împlinirea obligamentelor de drept privat.

Pentru debitorii amintiți în § 1. ai ord. 3,095/1916 M. E. se admite o amânare de două luni dela scadența datoriilor, cari ar fi trebuit să fie plătite între 31 Ianuarie 1917 și 31 Martie 1917, datorii provenite din cambii, warranturi, cecuri, asigurațiuni comerciale sau preste tot din afaceri comerciale și de drept privat, de mai înainte de 28 August 1916.

Ce privește valabilitatea teritorială a moratoriului al treilea sunt dătătoare de măsură dispozițiunile primei ordonanțe de moratoriu Nr. 3095/1916 M. E.

JURISDICȚIUNE.

— Decisiuni curiale. —

Modificarea statutelor. Direcțiunea unei societăți (reuniuni) nu este îndatorată să specifice în convocarea adunării generale modificările parțiale din statute, ci este de ajuns, dacă se indică ca punct de program simplu: «Modificarea statutelor». (Dec. Curial Rp. IV. 4681 din 7 Dec. 1916).

CRONICĂ.

Păreră Centrală Institutelor Financiare în chestia augmentării capitalurilor societare. Pe ziua de 28 Ianuarie a. c. s'a convocat o ședință a comitetului Centralei. La ședința aceasta a participat din partea băncilor noastre și secretarul „Solidarității” dl Ioan I. Lăpădatu, în calitate de membru al comitetului centralei.

După o deliberare amănunțită a situației, comitetul centralei a adoptat părerea, că, întrucât augmentarea capitalului societar corăspunde la trebuințe reale și întrucât aceasta se poate executa în mod real în sfera de interese a unui institut, fără să pericliteze rentabilitatea capitalului societar pentru viitor, acțiunea urcării de capital e motivată, resp. în unele împrejurări este chiar de dorit.

Cu chestiunea aceasta ne-am ocupat mai detaliat în numărul precedent al revistei noastre.

*

Fiertul vinarsului. Prin punerea în aplicare a art. de lege XXIV din 1916, pe viitor fiertul vinarsului (de prune, drojdii etc.) se va putea face numai prin fierbătorii centrale, cari însă trebuie să obțină concesiune specială dela direcțiunile financiare.

Fierbătoriiile centrale se extind asupra unei, două sau mai multor comune, ori asupra unui cerc pretorial chiar. Raionarea lor depinde dela împrejurări.

Cererile pentru concesiunile de fiert trebuiesc adreseate direcțiunilor financiare. Conform ordinațiunii ministeriale speciale, aceste cereri ar fi trebuit înaintate până la 31 Decembrie 1916. Din unele informațiuni particulare, anunțăm că ministrul a autorizat direcțiunile financiare să primească cereri și după data de mai sus. Deci și ținuturile noastre, cari din cauza evenimentelor din toamnă, vor fi întârziat, o mai pot face încă.

Preferință la acordarea concesiunilor au în ordinea următoare:

1. comunele,
2. însoțirile producătorilor de materii brute pentru fiert de vinars (prune, poame, drojdii etc.),
3. ministeriul de agricultură,
4. ceice și până acum s'au ocupat cu acest ram industrial și
5. alții întreprinzători demni de încredere.

Pentru poporul nostru ar fi bine să se facă însoțiri de producători, așa precum am anunțat, că s'au făcut câteva și precum s'a făcut pentru Oravița însoțirea «*Pomăria*», pusă la cale de d-l Dr. Iosif Siegescu. Ori s'ar putea ajuta și așa, că în statutele însoțirilor ce le avem deja să se facă modificări în sensul, ca să se ocupe și cu industria fiertului de vinars.

Indemnăm pe conducătorii poporului și pe oameni noștri interesați, să se ocupe de această chestiune importantă pentru producătorii de poame.

La caz, că după înțrarea tuturor cererilor de concesiuni pentru fierbătorii centrale vor mai rămânea totuși în țară teritorii neocupate de industria aceasta, guvernul își rezervă dreptul să întemeieze însuși resp. să coopereze la înființarea de societăți pe acții pentru producția de spirt pe teritoriile acestea.

*

Cele mai noi prețuri maximale pentru spirtul denaturat. În urma celei mai noi ordonanțe a ministrului de finanțe în chestiunea aceasta, prețurile spirtului denaturat se maximalizează astfel:

Comercianții mari nu pot cere mai mult de cor. 225— pentru 1 hl de spirt denaturat de 100 grade, fără bute; cor. 240 cu butea și cor. 260 în sticle. Dela consumatori ei nu pot cere mai mult de cor. 280 pentru 1 l. de spirt denaturat de cel puțin 90 grade, cu sticlă cu tot.

Marii comercianți pot vinde spirt denaturat numai la astfel de mici comercianți cu licență, cari se obligă a vinde la consumatori 1 l. de cel puțin 90 grade cu cel mult cor 260 cu sticlă cu tot.

Intreprinderile industriale, vor cumpără 1 hl. spirt denaturat de tăria a 100 grade cu maximum cor. 235 cu butea, ori cu 260 cor. în sticle.

*
„Pruna“ societate comercială și industrială pe acții în Marosillye anunță eșirea din direcțiune a dlor Ioan Iancu și Iuliu Iășan, în locul cărora s'au ales ca noii membri în direcțiune: dnul Nicolae Oprean și dna Felicia Beles măr. Dr Stefan Rozvány.

Ad Nr. 12—1917.

Concurs repetit.

«Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» publică concurs pentru următoarele stipendii:

1. Din «Fundațiunea anonimă din comitatul Dobâca» un stipendiu anual de K 100, care se va da unui tânăr român născut în comitatul Dobâca, și care-și urmează studiile în una din școalele medii.

2. Din «Fundațiunea Emiliu Dionisiu Bașota Moșiu Dâmbul din Abrud» un stipendiu anual de

K 40 care se va da unui student român gr.-or. sau gr.-cat. de origine din Munții-apuseni ori din districtul Năsăudului, care frecventează o școală medie.

Concurenții la unul din aceste stipendii au să-și înainteze petițiile însoțite cu următoarele acte:

a) Carte de botez;

b) Atestat școlar de pe anul 1915/16, în original sau în copie legalizată;

c) Atestat, că urmează cu succes studiile și cu purtare bună în anul școlar 1916/17;

d) Atestat că sunt lipsiți de mijloace;

e) Atestat că sunt născuți pe teritoriul fostului comitat Dobâca, respective că sunt de origine din Munții-apuseni ori din districtul Năsăudului, la stipendiul din fund. Bașota dovedind concurenții și că, eventual, sunt descendenți din această familie.

Petițiile vor fi a se adresa *comitetului central al Asociațiunii* (Nagyszeben—Sibiiu, strada Șaguna Nr. 6) până la 28 Februarie n. 1917.

Sibiiu, în 4 Februarie 1917.

Andrieu Bârseanu,
prezident.

Romul Simu,
secretar suplinitor.

Sumarul:

Din viața economică a anului 1916. — Impozitul asupra câștigurilor din război. — Probleme economice-financiare pentru prezent și viitor. — *Asigurări*: Urcarea premiilor la asigurările de foc. Alte societăți. — *Al treilea moratoriu pentru părțile ardelen.* — *Jurisdicțiune*: Decisuri curiale. — *Cronică*: Părerea Centralei Institutelor Financiare în chestia augmentării capitalurilor societare. Fiertul vinarsului. Cele mai noi prețuri maxime pentru spirtul denaturat. «Pruna» societate comercială și industrială pe acții în Marosillye. — *Concurs repetit.*

„SĂTMĂREANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Seini.

CONVOCALLRE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «SĂTMĂREANA», societate pe acții în Seini, prin aceasta sunt invitați la

a XXV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Seini (Szinérváralja), la 6 Martie st. n. 1917, la 10 oare a. m. în localul institutului.

Obiectele:

1. Constituirea biroului;
 2. Raportul anual al direcțiunii;
 3. Raportul comitetului de supraveghiare;
 4. Stabilirea bilanțului pe anul 1916 și votarea absoluturului;
 5. Impărțirea profitului curat și a cvotei culturale și jilantropice;
 6. Alegerea alor 2 membri în direcțiune;
 7. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul 1917 și a speselor de călătorie pentru membrii în direcțiune și în comitetul de supraveghiare;
 8. Stabilirea salarelor direcțiunii și a comitetului de supraveghiare, precum și a adausului de salar al funcționarilor pe anul 1917;
 9. Eventuale propuneri în înțelesul §-ului 39 din statute.
- Seini, la 26 Ianuarie 1917.

Direcțiunea.

(Contul bilanț pe pagina de-alături).

„SĂTMAREANA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Seini.

ACTIVA.		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1916.		PASIVA.	
		K	f		K f
Cassa numărar	25,160.42			Capital social	200,000.—
Bon în Giro-Conto și la Postsparcassa	710.67	25,871.09		Fond de rezervă	201,515.67
Depuneri proprii în Cont-Curent		370,911.30		Fond de zidire	14,937.42
Cambii		766,561.07		Fondul de penziune al funcționarilor	78,778.75
Imprumuturi hipotecare		82,013.57		Depuneri spre fructificare	816,674.09
Efecte		161,906.25		Depun. spre fructificare în Cont-Curent	85,353.29
Realități		25,012.87		Depozite	14,148.97
Mobilier	1,869.12			Dividendă neridicată	1,842.—
10% amortizare	186.91	1,682.21		Interese transitoare	8,322.28
Diverși debitori		1,871.96		Profit curat	23,377.62
Interese restante		9,119.77			
		1,444,950.09			1,444,950.09

DEBIT.		Contul Profit și Perdere.		CREDIT.	
		K	f		K f
Interese: la depuneri spre fructificare	56,217.84			Interese: la cambii	84,445.72
la reescont	545.55	56,763.39		la împrumuturi hipotecare	13,301.04
Contribuție: directă și comunală	9,267.05			la depuneri proprii	1,534.98
după interese la depuneri	4,366.78			la efecte	6,395.66
după salariile funcționarilor	229.80			Chirii și arânzi	569.71
la cassa cerc. a morboșilor	133.18			Profit din efecte	1,900.—
competința camerei comerciale	147.10			Diverse interese și proviziuni	14,058.83
după realități și altele	116.37	14,260.28			
Spese: de birou	6,718.41				
salare	16,792.62				
relut de cvartir	980.—				
spese de călătorie	444.—				
marce de prezență	368.—	25,303.03			
Amortizări: din mobilier	186.91				
din pretenziuni	2,314.71	2,501.62			
Profit curat		23,377.62			
		122,205.94			122,205.94

Seini, la 31 Decemvrie 1916.

George Achim m. p.,
director-executiv.George Bașca m. p.,
pentru contabilitate.

DIRECȚIUNEA:

Demetriu Cionca m. p.

Vasiliu Achim m. p.

Dr. Artemiu Kaba m. p.

Augustin Fasy m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte.

Seini, la 26 Ianuarie 1917.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Simeon Anderco m. p.

Ioan Ternovan m. p.

Alexiu Berinde m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Comitetul de reviziune subsemnat, cercând afacerile institutului de peste an, acelea toate le-a aflat în conglăsuire și în ordine cu cărțile institutului; a revidat «Bilanțul» anului 1916 de gestiune, compus conform cerințelor pe baze solide și pe temeiul cărților institutului conduse în ordine; drept aceea îl recomandăm spre primire.

Ne alăturăm propunerii direcțiunii ce privește distribuirea profitului curat.

Rugăm să binevoiiți a ne da absolutoriu atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere, pentru anul de gestiune expirat.

Seini, la 26 Ianuarie 1917.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Simion Anderco m. p.

Ioan Târnovan m. p.

Alexiu Berinde m. p.

«VIITORUL»

institut de credit și economii, societate pe acții în Ocna-Sibiului (Vizakna).

Anunț.

Etalonul tuturor depunerilor fructificate la institutul nostru cu mai mult de 4 la sută, începând cu 1 Martie a. c., va fi redus cu $\frac{1}{2}\%$.

1-1

Direcțiunea.

«CONCORDIA»

institut de credit și economii, ca societate pe acțiuni.

Concurs.

La subsemnatul institut e de ocupat momentan postul de **contabil**, pe lângă un salariu anual de **1800 coroane** și tantiema statutară.

Reflectanții cu praxă și cu capacitatea de a compune bilanțul sunt poftiți a-și înainta rugărilor ajustate cu documentele recerute, direcțiunii cu posibilă urgență.

Uzdin-Ujozora, (comitatul Torontal), la 1 Februarie 1917.

1-3

Direcțiunea.

«CODREANA»

institut de credit și economii, soc. pe acții în Băsești.

Aviz.

Aducem la cunoștința deponenților inst. nostru, că începând din 1 Ianuarie 1917 etalonul intereselor la toate depunerile spre fructificare se fixează la **4%**.

1-2

Direcțiunea.

«LIPOVANA»

institut de credit și economii în Lipova.

Aviz.

Aducem la cunoștința deponenților, că cu începere de la 1 Ianuarie 1917 am **reduc etalonul** de interese cu **1 procent**.

Darea după interese o solvește și pe mai departe institutul.

1-1

Direcțiunea.

„VULTURUL“, institut de credit și economii, societate pe acții în Tășnad.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Vulturul“, societate pe acții în Tășnad, se invită prin aceasta, conform §-ului 17 din statute, la

a VIII-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Tășnad (în localul institutului) *Luni, în 12 Martie st. n. 1917 la 9 oare a. m.*, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Denumirea alor doi notari și exmiterea alor doi membri pentru verificarea procesului verbal.
3. Raportul anual al comitetului de supraveghiere, al direcțiunii și bilanțul anual 1916.
4. Darea absolutorului direcțiunii și comitetului de supraveghiere pe anul 1916.
5. Distribuirea profitului curat realizat conform bilanțului.
6. Satorirea mărcilor de prezență și speselor de călătorie pentru membri din direcțiune și comitetul de supraveghiere.
7. Alegerea comitetului de supraveghiere pe 3 ani.

Tășnad, la 27 Martie 1917.

DIRECȚIUNEA.

NB. Conform §-lui 20 din statute, domnii acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală, au să depună acțiunile la cassa institutului, respective la locuri designate de direcțiune, înainte de adunare cu 24 de oare.

Pentru depunerea, respective primirea acțiunilor și edarea documentelor de lipsă sunt designate, respective rugate toate institutele, cari sunt membre la „Solidaritatea“.

(Contul bilanț pe pagina de-alături).

„VULTURUL“, institut de credit și economii, societate pe acții în Tășnad.

Activa — Vagyon	Contul Bilanț cu 31 Dec. 1916. — Mérleg számla 1916. dec. 31-én.		Pasiva — Teher.	
	K	f	K	
Cassa în număr — Pénztárkészlet	15,414	20	Capital em. I. — Részvénytőke I-ső kibocsátás	100,000
Cambii de bancă — Bankszerű váltók	171,943	—	Capital em. II-a — Részvénytőke II-ik kibocsátás	31,340
Cambii hipotecare — Jelz. bizt. váltók	214,829	—	Fond de rezervă — Tartalékalap	16,205
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	386,772	—	Fond de pensiuni — Nyugdíjalap	3,991
Credite personale — Személyi hitelek	67,221	—	Depuneri — Betétek	215,600
Cont-curent — Folyószámla hitel	166	—	Cont-curent al băncilor — Bankok folyószámlája	43,186
Efecte și cuponi pendenți — Értékpapírok és szelvények	18,983	63	Depozite de cassă — Pénztári letétek	1,792
Realități — Ingatlanok	126,254	—	Reescont — Visszleszámitolás	114,608
Diverși debitori — Különféle adósok	1,217	94	Efecte lombardate — Lombard kölcsön	81,800
Mobiliar după amortizare — Butorzat leírás után	21,090	74	Impr. hipot. cedate. — Engedm. jelzálog kölcsön	36,260
Interese restante la impr. hipotecare — Hátralékos kamatok bekebelezett kölcsönöktől	2,509	38	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	1,799
Interese anticipate la reescont — Előlegezett visszleszámitolási kamatok	15,583	62	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	2,332
	955	80	Profit curat — Tiszta nyereség	7,252
	656,168	31		656,168

Debit — Tartozik.	Contul Profit și Pierdere. — Nyereség- és veszteség-számla.		Credit — Követel.	
	K	f	K	
Interese de depuneri — Betéti kamatok	11,126	34	Interese după cambii de bancă — Kamatok bank-szerű váltók után	15,056
„ de reescont — Visszleszámitolási kamatok	15,636	55	„ după cambii hipotecate — Kamatok jelz. biztosított váltók után	22,183
„ de lombard — Lombard kölcs. kamatok	5,026	82	„ după imprumuturi hipotecare — Kamatok jelz. kölcsönök után	7,213
„ de impr. hipot. cedate — Engedm. jelzálog kölcsön kamatok	2,890	67	„ după credite personale — Kamatok személyi hitelek után	402
„ de emisia II-a — II-ik kibocs. után	12	40	„ după Cont-curent — Kamat. folyó számla után	2,579
Dare erarială — Allami adó	2,465	67	„ după efecte — Kamatok értékpapírok után	8,651
Dare comunală — Községi adó	923	89	Provisiuni și alte venituri — Jutalékok és egyéb jövedelmek	2,030
10% darea intereselor de depuneri — 10% tőkekamat adó	1,112	63	Venite după realități — Ingatlanok utáni jövedelem	1,885
Competință de timbru — Bélyegilleték	146	11		
Salare direcțiunii și inspecțiunii — Igazgatósági és felügyelőbizottsági fizetések	595	80		
Salare funcționarilor și servitorului — Tisztviselők és szolga fizetései	6,419	84		
Relut de cvartir — Lakbérek	904	75		
Spese curente — Üzleti költségek	2,781	50		
Porto postal — Postadíjak	48	12		
Marce de prezență — Jelenléti díjak	277	—		
Chirie — Házbér	2,000	—		
Descrieri dela spese de prenotare — Leírás az előjegyzési költségekből	103	47		
Amortizări la mobilier — Törlesztés a bútortól	278	82		
Profit curat — Tiszta nyereség	7,252	61		
	60,002	99		60,002

Tășnad, la 31 Decembrie 1916. — Tășnad, 1916. december hó 31-én.

Domitian Cupșa m. p.,
director subst. — igazgató helyettes.Aurel Cigărean m. p.,
cont. cu drept de firm. — cégjegyző könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Andrei Cosma m. p., președinte — elnök.
Vasile Hoblea m. p.Vasile Mureșian m. p.
Domitian Cupșa m. p.

George Füleș m. p.

Ioan Lobonțiu m. p.
Iosif Cosmuția m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în ordine și consonanță cu registrele institutului. — Alôlirott felügyelőbizottság fenti számlákat megvizsgáltuk és rendben és megegyezőknek találtuk az intézeti könyvekkel.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Vasile Pățaș m. p., președinte — elnök.

Nicolae Munthiu m. p.

Demetriu Coroian m. p.

„MERCUR“, societate acționară de împrumut și păstrare în Năsăud.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai societății acționare de împrumut și păstrare «MERCUR» în Năsăud, prin aceasta se convoacă în sensul §-ului 18 din statute la

a XVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Năsăud *Duminecă în 4 Martie 1917 st. n., la 10 ore a. m., în localul societății.*

La ordinea zilei se pun următoarele

Obiecte:

1. Deschiderea adunării.
2. Exmiterea secretarului și a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
3. Raportul direcțiunii și darea absoluturilor.
4. Raportul comitetului de supraveghiere și darea absoluturilor.
5. Stabilirea bilanțului pro 1916, fixarea dividendei și împărțirea profitului curat.
6. Alegerea a 4 membri în comitetul de supraveghiere pe un ciclu de 3 ani.
7. Inchiderea adunării.

Năsăud, la 6 Ianuarie 1917.

Marțian m. p., director.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1916.		Pasiva.	
	K	f		K	f
Cassa	151,426	97	Capital social	200,000	—
Depuneri proprii	148,916	98	Fond de rezervă	137,140	—
Bon în Giro-Conto la Banca Austro-Ungară și la alte bănci	2,760	94	Fond special de rezervă	8,000	—
Cambii	294,425	50	Fond de binefaceri	2,300	—
Cambii cu acoperire ipotecară	172,685	—	Fond de pensiuine	38,000	—
Imprumuturi ipotecare	467,110	50	Depozite spre fructificare	—	924,470
Imprumut pe amanet (Lombard)	160,363	—	Imprumut pe efecte	—	400
Efecte publice	94,353	—	Creditori	—	261
Acții dela diverse bănci	172,038	60	Dividende neridicate	—	1,304
Casele societății	12,947	58	Interese anticipate	—	9,080
Mobilier	125,487	61	Profit curat	—	15,549
Mobilier amortizare	1,260	—			
	160	1,100			
	1,336,505	18		1,336,505	18

Debit.		Contul Profit și Perdere la 31 Decemvrie 1916.		Credit.	
	K	f		K	f
Intere:			Interese:		
la depuneri	42,823	70	după depuneri proprii	2,925	72
la împrumut pe efecte	23	46	de escompt	28,830	20
la fond de pensiuine	1,921	60	dela cambii ipotecare	13,983	90
Spese:			„ împrumuturi ipotecare	18,547	64
Salare	21,454	80	„ lombard	10,411	99
Relut de cvartir	2,184	—	„ efecte publice	—	6,277
Chiria	800	—	de întârziere și provocări	—	4,475
Porto	590	81	Provisiuni	—	2,921
Spese mărunte (tipărituri, încălzit, luminat etc.)	1,403	61	Venite dela casele societății	—	9,562
Contribuție:					
directă	6,742	08			
după interese de depuneri	4,282	37			
Amortizare din mobilier	—	160			
Profit curat	—	15,549			
	97,935	89		97,935	89

Năsăud, la 31 Decemvrie 1916.

Marțian m. p., președinte-director.

Tomuța m. p., cassar.

Ioan Mărginean m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Alexandru Haliță m. p., vice-preș.

Dr. Octavian Domide m. p.

Iosif Mihailașiu m. p.

Alexandru Palageșiu m. p.

Ignățiu Seni m. p.

George Cattul m. p.

Dumitru Tomuța m. p.

S'a censurat și aflat în deplină consonanță cu cărțile principale și auxiliare.

Năsăud, la 6 Ianuarie 1917.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Valeriu Vertic m. p., președinte.

Macedon Linul m. p.

Antoni Hangea m. p.

„PRIMA CASSĂ DE PĂSTRARE“, soc. pe acții în Ujozora.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai «PRIMEI CASSE DE PĂSTRARE», societate pe acții din Ujozora (Uzdin) prin aceasta se invită cu toată stima la a

a XX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Ujozora (Uzdin) la 4 Martie st. n. 1917 înainte de amiază la 11 ore, în localul institutului închiriat.

La caz, că nu se prezintă acționari, și adică nu se depun acții în număr de ajuns, adunarea generală se va ține la 25 Martie st. n. 1917, tot în același timp și loc, fără de considerare la numărul acționarilor prezenți și al acțiilor depuse.

Programul:

1. Alegerea președintelui ad hoc, a purtătorului de protocol și a 2 autenticatori.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere și prezentarea încheierii soților.
3. Decis în privința distribuirii veniturii curate.
4. Darea absolutorului direcțiunii și comitetului de supraveghere.
5. Alegerea directorului executiv, a unui eventual la 2 membri în direcțiune și a membrului suplent din comitetul de supraveghere pe 1 an.
6. Eventuale propuneri.

Extras din statute: § 14. La adunarea generală fiecare acție îndreptățește la un vot; mai multe de 25 voturi nu poate exercita nimeni, ori și cât de mare ar fi numărul acțiilor sale.

§ 16. La adunarea generală numai acel acționar poate vota, a cui acție e scrisă pe numele său în cartea acțiilor societății, cel puțin cu o lună înainte de adunarea generală, și carele își depune la cassa societății acțiile cu cupoanele neexpirate cel mai târziu cu 48 de ore înainte de începerea adunării generale.

Ujozora, la 2 Februarie st. n. 1917. Direcțiunea.

Activa — Vagyon Bilanț cu 31 Dec. 1916. — Mérleg számla 1916. dec. hó 31-én. Pasiva — Teher.

Activa — Vagyon		Bilanț cu 31 Dec. 1916.		Mérleg számla 1916. dec. hó 31-én.		Pasiva — Teher.	
		K	f			K	f
Cassa în numărar — Pénztári készlet	10,976·22			Capital de acții — Részvéntőke	---	200,000·	---
Giro-Conto la Banca Austro-Ung. —				Fond de rezervă general — Általános	---		---
Giroszámla az Osztr. M. Banknál	823·75	11,799·97		tartalékalap	---	35,000·	---
Cont-curent la Asociaț. Regnic. Centr de Credit,				Fond special de rezervă — Külön-			
Folyószámla az Országos Közp. Hitelszövetk.-nél.		124,957·47		tartalékalap	---	9,045·87	44,045·87
Cambii de bancă — Bankváltók	75,867·			Depuneri spre fructificare — Takaré-			
Cambii cu acoperire hipotecară				betétek	---	124,823·77	
Jelzálógilág bizt. váltók	179,912·	255,779·		Depozite — Letétek	---	29,135·39	153,959·16
Efecte — Ertékpapírok		37,915·		Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	---		886·40
Cauțiuni — Óvadékok		1,473·		Interese transitoare — Átmeneti kamatok	---		14,879·94
Anticipații — Előlegek		1,192·87		Profit net — Tisztanyeremény	---		19,445·94
Mobiliar — Felszerelés		100·					
		433,217·31					433,217·31

Spese — Kiadás. Contul Profit și Pierderi. — Nyereség- és veszteség-számla. Venite — Bevétel.

Spese — Kiadás.		Contul Profit și Pierderi. — Nyereség- és veszteség-számla.		Venite — Bevétel.			
		K	f			K	f
Interese de reescompt — Visszleszá-				Profit transpus din 1915 — Nyeresemény áthozat			
mitolási kamatok	424·98			1915 évről	---		653·84
Int. după depuneri — Betétkamatok	6,804·79	7,229·77		Interese cambiale — Váltókamatok	---	22,319·91	
Dare după interese de depuneri plătite				Interese după efecte — Ertékpapírok			
— Kifiz. betétkamatok utáni adó	4·11			utáni kamatok	---	1,750·	
Dare după int. de dep. capitalizate				Interese după Cont-curent — Folyó-			
Tőkésített betétkamatok utáni adó	678·37			számlai kamatok	---	1,958·79	26,028·70
Dare de stat — Állami adó	2,207·30			Provizioni și interese de întârziere — Jutalékok és			
Dare comunală — Községi adó	49·76	2,939·54		késedelmi kamatok	---		11,744·18
Competințe — Illetékek	148·26			Taxe de transcriere de acții — Részvényátírási			
Competințe la camera comercială				dijak	---		25·
Keresk. kamarai illeték	82·79	231·05					
Spese de protest — Óvatolási költség	2·70						
Spese — Költségek	1,129·72						
Salare — Fizetések	6,110·						
Diurne și mărci de prezență — Napi							
és jelenléti díjak	963·						
Chirie — Házbér	300·	8,505·42					
Amortizare din mobilier — Felszerelési leírás		100·					
Profit net — Tisztanyeremény		19,445·94					
		38,451·72					38,451·72

Ujozora, la 31 Decembrie 1916.

Negruțiu F. Sándor m. p., contabil — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Dimkovics K. D. m. p., dir. ex. subst.—v. ig. h. Dr. Pacurar S. m. p. Millos C. m. p. Arsa Tokin m. p. C. Onciu m. p. Conturile prezente examinându-le, le-am aflat întru toate consunătoare cu registrele, și compuse în sensul legii comerciale și al statutelor institutului. — Jelen számlákat megvizsgálván, azokat az üzleti könyvekkel mindenben megegyezőknek, és a kereskedelmi törvény és az intézet alapszabályai értelmében készültnek találtuk.

Ujozora, la 31 Decembrie 1916.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Gelsinger Gyula m. p.

Murgu János m. p.

Lakatos János m. p.

Kreczu Vaszil m. p.

„TOR.-OZORAI“ (Uzdin) első tak. részvényét. Tor.-Ozora.

MEGHÍVÓ

A «Tor.-ozorai (uzdini) első takarékpénztár, részvénytársaság» részvényesei ezennel tisztelettel meghívotnak

a XX. rendes közgyűlésére

mely Ujozorán, 1917. évi március hó 4-én. délelőtt 11 órakor az intézet bérelt helyiségében fog megtartatni.

Azon esetben, ha a részvényesek nem jelennek meg, és illetve a részvények nem helyeztetnek el a pénztárnál letétbe kellő számban, a közgyűlés 1917. évi március hó 25-én, a jelzett időben és helyen fog megtartatni, a megjelenő részvényesek és a letéteményezett részvények számára való tekintet nélkül.

Tárgysorozat:

1. Korelnök, jegyzőkönyvezető és 2 hitelesítő választása.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése, és a zárszámadások előterjesztése.
3. A tisztanyeremény felosztása jelett határozathozatal.
4. Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása.
5. Vezérigazgató, 1 esetleg 2 igazgatósági tagnak és a felügyelőbizottsági póttagnak választása 1 évre.
6. Netáni indítványok.

Kivonat az alapszabályokból: 14. §. Közgyűléseknél minden részvény egy szavazatra jogosít; 25 szavazatnál többet azonban nem gyakorolhat senki, bármennyi is legyen részvényeinek a száma.

16. §. A közgyűlésen csak azon részvényes szavazhat, kinek részvénye már egy hónappal a közgyűlés előtt a társulati részvénykönyvbe nevére beiratott, és a ki részvényeit, a még csedekessé nem vált szelvényekkel együtt legkésőbb 48 órával a közgyűlés megkezdése előtt az intézet pénztáránál letéteményezze.

Ujozorán, 1917. évi febr. hó 2-án.

Az igazgatóság.

„NĂDLĂCANA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Nădlac.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții «Nădlăcana» se invită prin aceasta la

a XIX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Nădlac, Luni în 19 Februarie 1917 st. n., la orele 11, a. m., în localitatea institutului.

Obiectele:

1. Constituirea.

2. Raportul anual al direcțiunii, raportul comitetului de suprav. și bilanțul anului de gestiune 1916.

3. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.

4. Alegerea unui membru în direcțiune.

NB: Pentru folosirea dreptului de vot se cere ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiunilor sale în cărțile institutului cel puțin cu șase luni înainte de adunare și să se anunțe la cassa institutului respective să-și depună plenipotența cel mult până înaintea amiezii zilei premergătoare adunării.

Nădlac, 3 Februarie 1917.

Direcțiunea.

ACTIVA.		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1916.		PASIVA.	
		K	f		K f
Cassa în număr	---	40,623	22	Capital societar 4,500 buc. acții à K 100	450,000—
Bon în Giro-Conto, cassa de păst. post. reg. ung. și la diverse bănci	---	1,210	13	Fond general de rezervă	159,205·60
Cambii de bancă	---	1.464,944	08	Fond special de rezervă	10,000—
Imprumuturi ipotecare	---	1,700	—	Fond de penziuni	29,705·04
Efecte proprii:				Depuneri spre fructificare	911,686·62
55,800 K. nom. oblig. impr. de stat cu 6% à 94	52,452—			Cambii reescontate	60,800—
12,200 K. nom. oblig. impr. de stat cu 5½% à 87·50	10,675—			Contribuția la depuneri	1,881·76
32,000 K. nom. Bon de tezaur de stat cu 5½% à 89·50	28,640—			Dividendă neridicată	1,922—
30,000 K. nom. oblig. impr. de stat amort. 5½% à 95·35	28,605—	120,372	—	Creditori	9,011·61
Acții dela diverse bănci	---	76,615	—	Creditori pe oblig. de impr. de stat	39,917·53
Plăți în contul evotelor la Centrala inst. din Bupesta	---	800	—	Interese transitoare anticipate	25,555·93
Casa proprie a institutului	---	25,000	—	Profit curat	50,212·49
Debitori	---	296	97		
Mobilier	---	3,000	—		
după amortizare	---	300	—		
Interese transitoare restante	---	15,637	18		
		1,749,898	58		1,749,898·58

DEBIT.		Contul Profit și Pierdere încheiat per 31 Dec. 1916		CREDIT.	
		K	f		K f
Interese:				Interese:	
pentru depuneri spre fructificare	37,348·42			dela cambii de bancă	128,176·32
„ reescont	5,554·48			dela împrumut ipotecar	259·25
„ fondul de rezervă	6,182·10			dela conturi curente	196·32
„ fondul de penziuni	1,705·02			dela efecte proprii	7,810—
„ lombard	4,778·96	55,568	98	Câștig la produse	12,078·78
Spese:				Venit dela realități și proviziuni	427·05
salare	15,182·60				
registre, imprimare și alte spese de birou	2,788·78				
porto și telefon	856·20	18,827	58		
Contribuție:					
directă și comunală	20,303·83				
10% dare după int. de depuneri	3,734·84	24,038	67		
Amortizare la mobilier	---	300	—		
Profit curat	---	50,212	49		
		148,947	72		148,947·72

Nădlac, la 31 Decemvrie 1916.

Aureliu Petroviciu m. p.,
director executiv.

Pentru contabilitate:
Aureliu St. Șuluțiu m. p.,
secretar.

DIRECȚIUNEA:

Nicolae Chicin m. p., președ. direcțiunii
Nicolae Gheran m. p.

Sava Raicu m. p.,
Pavel Roșuț m. p.

Gligor Vidiean m. p.

COMITETUL DE SUPRVEGHIARE:

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în regulă și în deplină consonanță cu registrele institutului.

Gheorghiu Maior m. p., președinte.
Romulus Tăucean m. p.

Romul Nestor m. p.
Georgiu Petroviciu m. p.

Demetriu Roman m. p.

„BANCA POPORALĂ“ societate pe acții în Dés.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Banca Poporală», societate pe acții în Dés se invită în sensul §-ului 13 din statute la

a XVI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 20 Februarie 1917 st. n. la 10 ore a. m., în localul institutului.

Obiectele:

1. Pertractarea bilanțului, raportului direcțiunii și a comitetului de reviziune de pe anul de gestiune 1916.
2. Decidere cu privire la distribuirea profitului curat.
3. Alegerea a 7 membri în direcțiune pe un nou period de 3 ani.

Dés, la 23 Ianuarie 1917.

Direcțiunea.

ACTIVA.		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1916.		PASIVA.	
	K	f		K	f
Cassa	32,151	56	Capital social	200,000	—
Cambii	157,543	—	Fond de rezervă	38,000	—
Cambii cu acoperire hipotecară.	260,084	—	Fond de rezervă special	1,000	—
Obligațiuni asigurate cu hipotecă	64,540	—	Fond de pensiuie	23,000	—
Conturi curente cu acoperire.	3,353	51	Depuneri spre fructificare	413,531	12
Efecte	28,633	—	Cauțiuni	10,000	—
Intreprinderea pădurii Guga	10,330	86	Depozit.	14,690	77
Realități	1,696	89	Dividendă neridicată	2,216	62
Anticipațiuni	1,220	—	Creditori	1,224	82
Debitori	5,922	20	Interese transitoare anticipate.	2,243	12
Depuneri proprii	152,631	96	Profit curat	13,000	53
Mobilier	900	—			
amortizare	100	800			
		718,906			718,906
		98			98

CHELTUIELI.		Contul Profit și Pierdere.		VENITE.	
	K	f		K	f
Interese după depuneri	21,264	31	Interese dela cambii și cambii cu acoperire hipotecară	46,036	70
Interese de Cont Curent	126	—	Interese de obligațiuni	5,501	96
Salare	8,800	—	Interese de depuneri proprii	4,078	10
Relut de cvartir.	1,400	—	Interese de efecte	1,606	17
Adaus de scumpete	1,800	—	Venite dela întreprinderea pădurii Guga.	2,200	—
Chirie	1,600	40	Proviziuni	4,109	28
Dare erarială și comunală	6,000	—			
Dare după int. de depuneri	2,127	47			
Spese curente și porto	4,513	50			
Amortizare din cambii	2,800	—			
Mobilier.	100	2,900			
Profit curat	13,000	53			
		63,532			63,532
		21			21

Dés, la 31 Decemvrie 1916.

S. Rus m. p.,
dir. exec.

Octavian Constantin m. p.,
contabil.

DIRECȚIUNEA:

S. Rus m. p.,
președinte.

Dr. Vasilie Popp m. p.

Dr. Augustin Bodea m. p.

Gavril Marțian m. p.

Le-am aflat exacte întru toate.

Dés, la 23 Ianuarie 1917.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Botta m. p.

Teodor Purdian m. p.

Andron Covalcsic m. p.

„BIHOREANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Oradea-mare.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „BIHOREANA“, societate pe acții în Oradea-mare, conform dispoziției §-lui 19 din statute se invită la

a XVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Oradea-mare la 1 Martie 1917, la orele 10 înainte de amiază, în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Alegerea a trei membri pentru verificarea procesului verbal și a trei scrutinători pentru actul de alegere.
2. Raportul anual al direcțiunii.
3. Raportul comitetului de reviziune despre examinarea computului anual, a bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
4. Stabilirea bilanțului anual și deliberarea asupra împărțirii profitului.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul 1917.
6. Determinarea scopului, spre care este de a se întrebuițea suma destinată pentru scopuri de binefacere.
7. Fixarea plății membrilor din direcțiune și comitetului de reviziune:
8. Alegerea a 5 membri în direcțiune pe un period de 6 ani.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la următoarele dispoziții din statute.

§. 24. Pentru folosirea dreptului de vot se cere, ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiilor sale în cărțile institutului cel puțin cu 6 luni înainte de adunare și cu una zi înainte de aceasta să depună pe lângă revers la direcțiunea institutului, respective la locurile designate de direcțiune, acțiunile sale eventual și dovezile de plenipotență.

Acțiunile depuse la locurile designate de direcțiune, se vor lua în considerare numai în cât reversul despre depunere, cel mult în ziua premergătoare a adunării generale s'a depus la institut.

În legătură cu dispozițiile §-lui 24 din statute, avem onoarea a notifica, că în ședința plenară direcțională ținută la 31 Innuarie 1917 pentru depunerea, respective primirea acțiunilor și edarea documentelor despre depunere s'au designat în acest an, respective au fost rugate institutele «Albina», «Victoria», «Silvania», «Economul», «Oraviciana», «Patria», «Tîmișana», «Drăganul» și Capitlul gr. cat. rom. din Oradea-mare.

Oradea-mare, 31 Ianuarie 1917.

Direcțiunea institutului.

Active.		Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1915.		Pasive.	
		K	f		
Cassa în număr	28,564.33			Capital social	1,200,000.—
Giro-Conto la banca Austro Ungară	95,057.16			Din emisiunea a III-a incurs	531,734.—
Cassa de păstrare postală	15,852.50			Fondul de rezervă	396,000.—
Bon la bănci	1,295,865.—	1,435,338.99		Fondul special de rezervă	40,000.—
Cambii de bancă	3,023,668.—			Fondul de penziune	124,000.—
Credite hipotecare	355,471.—			Depuneri spre fructificare	3,618,205.43
Imprumuturi hipotecare pe amortizare	91,789.90			Imprumuturi hipotecare cedate	59,243.12
Credite de cont-curent	95,219.66			Depozite de cassă	182,808.44
Credite pe efecte	13,888.—			Dividende neridicate	8,474.70
Credite pe obligațiuni cu cavenți	8,505.76			Interese tranzitoare anticipate	39,300.54
Efecte proprii	854,151.76			Profit transpus din 1915	4,745.70
Imobile	334,622.81			Profit net	120,490.84
Diverse conturi debitoare	34,129.98				
Interese restante la imprumuturi intabulate	75,216.91				
		6,325,002.77			6,325,002.77

Debit.		Contul Profit și Perdere.		Credit.	
		K	f		
4% interese la fondul de rezervă	15,616.—			Profit transpus din 1915	4,745.70
Interese după credite cedate	5,065.52			Interese:	
Interese după depuneri	129,219.64			dela cambii de bancă	291,211.63
10% dare după interese de depuneri	12,921.97			dela credite hipotecare	34,768.76
Salare (funcționari, membrii în direcțiune, comitetul de reviziune)	54,159.31			dela credite pe efecte	1,242.90
Spese curente (tip., porto, lum., încălz., telefon etc.)	16,917.63			dela credite personale	887.14
Chirie	5,435.20			dela credite pe cont-curent	8,114.54
Contribuție	44,045.74			dela credite pe amortizare	9,405.02
Descrieri: Pretenziuni dubioase	16,205.—			Venitul imobilelor (darea plătită)	18,912.69
Profit transpus din 1915	4,745.70			Interese după efecte proprii (scutite de dare)	29,931.27
Profit net	120,490.84	125,236.54		Interese după capitale elocuate la alte institute (70% scutite de dare)	16,315.50
				Interese de întârziere ale acționarilor	1,231.30
				Proviziune	5,842.25
				A incurs din pretenziuni descise	2,218.85
		424,822.55			424,822.55

Oradea-mare, la 31 Decemvrie 1916.

Dr. Coriolan Pap m. p., director-executiv.

Iosif Diamandi m. p., prim-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Samuil Ciceronescu m. p., Dr. Nicolau Popovici m. p., Vasilie Carțiș m. p., Andrei Horváth m. p., Romul Marchiș m. p. președinte. vice-președinte.

Iosif Moldovan m. p.

Aloiziu Nyisztor m. p.

Petru Pântya m. p.

Nicolau Zigre m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele institutului.

COMITETUL DE REVIZIUNE:

Dr. Florian Stan m. p., președinte

Petru Popescu m. p., vice-președinte.

Sava Raicu m. p.

Ioan Gerlan m. p.

[Dr. Victor Bolkis m. p.]